

บทที่ ๕

สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ และศึกษาภาคสนาม มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย ๓ ข้อ คือ ๑) เพื่อศึกษาความเชื่อตรงตามหลักพระพุทธศาสนา ๒) เพื่อปลูกฝังความเชื่อตรงแนวพุทธแก่นักเรียนโรงเรียนทวีธาภิเศก ๓) เพื่อวิเคราะห์การปลูกฝังความเชื่อตรงแนวพุทธแก่นักเรียนโรงเรียนทวีธาภิเศก

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้มีแนวทางการศึกษา เพื่อตอบปัญหาที่ต้องการทราบตามวัตถุประสงค์ โดยศึกษาวิเคราะห์จากเอกสารเกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎีหลักความเชื่อตรงตามหลักพระพุทธศาสนา เป็นข้อแรก โดยมีประเด็นย่อยในการศึกษา ได้แก่ ความหมาย ลักษณะ ประเภท คุณค่า อานิสงส์ของความเชื่อตรงในพระพุทธศาสนา ได้นำเสนอไว้ในบทที่ ๒ ส่วน การปลูกฝังความเชื่อตรงแนวพุทธแก่นักเรียนโรงเรียนทวีธาภิเศก ในวัตถุประสงค์ข้อที่ ๒ มีประเด็นในการศึกษา คือ ศึกษาภูมิหลังการปลูกฝังคุณธรรมความเชื่อตรงแก่นักเรียนโรงเรียนทวีธาภิเศก วิธีการปลูกฝังความเชื่อตรงแนวพุทธแก่นักเรียนโรงเรียนทวีธาภิเศก แนวคิดประสบการณ์รูปแบบการปลูกฝังความเชื่อตรงแนวพุทธจากการสัมภาษณ์เชิงลึก ปรากฏทางพระพุทธศาสนา การปลูกฝังความเชื่อตรงแนวพุทธแก่นักเรียนโรงเรียนทวีธาภิเศก กระบวนการและขั้นตอนในการ ปลูกฝังความเชื่อตรงแนวพุทธแก่นักเรียนโรงเรียนทวีธาภิเศก ได้นำเสนอไว้ในบทที่ ๓ ประการสุดท้ายเป็นวัตถุประสงค์ข้อที่ ๓ คือ วิเคราะห์การปลูกฝังความเชื่อตรงแนวพุทธแก่นักเรียนโรงเรียนทวีธาภิเศก (TP MODEL : 3D) และสรุปผลการวิจัยโดยรวม ได้นำเสนอไว้บทที่ ๔ ครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ผลการวิจัยพบว่า

ความเชื่อตรงตามหลักพระพุทธศาสนา

จากการศึกษาวิจัย ผลการวิจัย แนวคิดทฤษฎีความเชื่อตรงตามหลักพระพุทธศาสนา ผู้วิจัยได้จำแนกเป็นหัวข้อย่อยในการศึกษา คือ ความหมาย ลักษณะ ประเภท คุณค่า อานิสงส์ของความเชื่อตรงในพระพุทธศาสนา และหลักธรรมที่สนับสนุนและส่งเสริมการปลูกฝังความเชื่อตรง พบว่า

ความเชื่อตรง หมายถึง การแสดงออก ทางกาย วาจา และใจ เป็นคนพูดจริงทำจริง อย่างตรงไปตรงมา พูดอย่างไรทำอย่างนั้น ไม่หละหลวมไม่อ้อมค้อม ทั้งต่อตนเอง ต่อผู้อื่น และสังคม

ลักษณะของความเชื่อตรงในพระพุทธศาสนามีอยู่ ๒ ลักษณะ คือ ๑) ลักษณะจริง ได้แก่ ไม่หลอกลวง พูดจริง ทำจริง เป็นความประพฤติที่แสดงออกใน ๓ ด้าน ได้แก่ ความประพฤติทั้งทาง

กาย วาจา และใจ ด้วยการทำให้ศีลบริสุทธิ์ด้วย กุศลกรรมบถ ๑๐ ๒) ลักษณะตรง ได้แก่ ความเป็นคนตรง เป็นคนจริง ไม่คด ไม่โกง ตรงไปตรงมา คงเส้นคงวา เป็นผู้ไม่โอ้อวด ไม่มีมารยา เป็นบุคคลตรงต่อหน้าที่การงานของตน

ประเภทของความซื่อตรง ผู้ที่มีความซื่อตรงต่อตนเอง ต่อครอบครัวและต่อสังคมนั้น เป็นผู้ที่ไม่เบียดเบียนตนและผู้อื่น เป็นผู้ที่ไม่ลบละอายมุข โดยใช้หลักกุศลกรรมบถ ๑๐ ในการแก้ปัญหา สามารถพัฒนาตนด้วยการประพัตติตนให้อยู่ในหลักกุศลกรรมบถ ๑๐ มีหลักในการประพัตติปฏิบัติ ดังนี้ ๑) พฤติกรรมของความซื่อตรงที่แสดงออกทางกาย ๒) พฤติกรรมของความซื่อตรงที่แสดงออกทางวาจา ๓) พฤติกรรมของความซื่อตรงที่แสดงออกทางใจ เพื่อดำรงตนให้อยู่ในศีลในธรรม คือวางตนอยู่บนฐานของความดีความชั่ว มีความเกรงกลัวและละอายต่อความชั่ว ปฏิบัติตนตามหลักศีล ๕ และภาวนา ๔ ซึ่งจะต้องปลูกฝัง ฝึกอบรม พัฒนา โดยดำเนินไปพร้อมๆ กันทั้ง ๔ ทาง คือ ๑) กายภาวนา (การเจริญกาย) ๒) สีลภาวนา (การเจริญศีล) ๓) จิตตภาวนา (การเจริญจิต) ๔) ปัญญาภาวนา (การเจริญปัญญา)

คุณค่าและประโยชน์ของความซื่อตรง มี ๓ ลักษณะ ดังนี้ ๑) ความซื่อตรงต่อตนเอง ได้แก่ ซื่อตรงต่อวาจา ตรงต่อเวลา ตรงต่อความตรง ตรงไปตรงมา และมีความเที่ยงธรรม เที่ยงตรง ๒) ความซื่อตรงต่อครอบครัว คือ การประพัตติ ประพัตติถูกต้อง ไม่ทำให้ตนเองและครอบครัวเดือดร้อน ๓) ความซื่อตรงต่อสังคม ได้แก่ มิตรกับมิตรสหาย มีความจริงใจ วางใจกัน ประพัตติดีต่อกันทั้งต่อหน้าและลับหลัง ผู้มีความซื่อตรง (อาชชวะ) เป็นผู้ที่ประพัตติปฏิบัติตนตามหลักธรรมคำสอนขององค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันให้เหมาะสมกับเราได้จริง บุคคลผู้ที่มีความซื่อตรงย่อมมีพฤติกรรม ๑) ความจริงใจ ๒) พุดจริง พุดคำสัตย์ มีสัจจะวาจา ๓) การกระทำจริง

อานิสงส์ของความซื่อตรงในพระพุทธศาสนา

๑) อานิสงส์ ของการมีกายตรง เป็นการแสดงออกทางกายอย่างตรงไปตรงมา มีมารยาท มีคารวะ ไม่แสดงอาการดูหมิ่นเหยียดหยาม แสดงออกต่อกันด้วยความจริงใจ ในทางพระพุทธศาสนา คือการกระทำกุศลกรรมทางกาย ซึ่งประกอบไปด้วยกายกรรม ๓ (การกระทำทางกาย)

๒) อานิสงส์ของ การมีวาจาตรง การรู้จักพูดจา การพูดถ้อยคำอ่อนหวานไพเราะ หรือ วาจาซาบซึ้งใจ ก่อให้เกิดความรักใคร่สามัคคี เกิดไมตรีความรักใคร่นับถือพูดด้วยความหวังดี ประรณาดดีต่อกัน ปฏิบัติดีต่อกัน ทั้งต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม เป็นการแสดงออกทางวาจาอย่างตรงไปตรงมา มีมารยาท พุดแต่ความจริง ไม่พูดจาส่อเสียดเย้ยหยัน พูดด้วยวาจาถูกดูแลน ด้วยวาจาหยาบ คาย แสดงออกต่อกันด้วยความจริงใจ ในการประพัตติปฏิบัติต่อกันตามหลักพระพุทธศาสนา เรียกว่า วจีกรรม คือการกระทำกุศลกรรมทางวาจา

๓) อานิสงส์ของการมีใจตรง เป็นผู้ที่ดีดี แสดงออกทางใจและกระทำอย่างตรงไปตรงมา ควบคุมใจให้คิดแต่เรื่องดีๆ ไม่ มุ่งหมาย ละโมบ อยากได้ จ้องจะเอาของ ผู้อื่น ใจพร้อมจะเผื่อแผ่ ดำรงชีพด้วยอาชีพที่สุจริตไม่ผิดกฎหมายไม่ผิดศีลธรรม รู้จัก เก็บ รู้จักใช้ รู้จักพอ รู้จักให้ รู้จักวาง ในทางพระพุทธศาสนา คือการกระทำกุศลกรรมทางใจ ซึ่งประกอบไปด้วยมโนกรรม ๓ (การกระทำทางใจ)

การประพฤติปฏิบัติตนเป็นคนดีนั้นมีแนวทางในการพัฒนาเพื่อให้ถึงความดี ด้วยการกระทำ ทางกาย วาจา และใจ ด้วยการประพฤติตนเป็นคนดีเป็นผู้ซื่อตรง สามารถปฏิบัติตนเป็นผู้มีศีลมีธรรม ทำให้สังคมเป็นสังคมที่น่าอยู่และเกิด ความสุขสงบ หลักความซื่อตรง (อาชวธรรม) นั้นเป็นคุณธรรมในการประพฤติปฏิบัติที่มีความสำคัญเป็นฐานในการพัฒนาให้คนเป็นคนดีทั้งทางกาย วาจา และใจ จำเป็นต้องพัฒนาให้มีขึ้นในตนเอง ความซื่อตรงยัง เป็นหลักธรรมสำคัญในการปกครองคนจำนวนมาก ซึ่งสังคมจำเป็นต้องมีความ ซื่อตรง มีความจริงใจ มีสัจจะ ต่อกัน ไม่คดโกง เป็นคนพูดจริงทำจริง ไม่เป็นผู้ลบล้างอย่างต่อหน้าอย่าง เป็นคนตรงไปตรงมา ผู้ที่มีความซื่อตรง เป็นผู้ที่มีศีลธรรมประจำตน โดยเฉพาะศีล ๕ รักษาไว้ได้อย่างบริสุทธิ์ และหลัก ความซื่อตรงนั้นเป็นหนึ่งในราชธรรม ๑๐ คือ จริยวัตร ๑๐ ประการ ที่พระเจ้าแผ่นดิน ทรงประพฤติ เป็นหลักธรรมประจำพระองค์ หรือเป็นคุณธรรมประจำตนของผู้ปกครองบ้านเมือง ผู้นำ ให้มีความเป็นไปโดยธรรม และยังประโยชน์สุขให้เกิดแก่ประชาชน จนเกิดความชื่นชมยินดี ทุกองค์กรก็ต้องมีความซื่อตรง ดำรงในสัตย์สุจริต

ความซื่อตรงสุจริต เป็นพื้นฐานของความดี บุคคล ผู้ที่มีความซื่อตรง ยามมีชีวิตย่อมเป็นที่รักเป็นที่ศรัทธาและไว้วางใจจากเพื่อนฝูง ครอบครัว และสังคมนั้นๆ ผู้ที่มีความซื่อตรง ย่อมมีพฤติกรรม ๑) มีความจริงใจ ๒) เป็นผู้พูดจริง มีคำสัตย์ ๓) ทำจริง เป็นผู้ที่มี ความสุข เป็นคนดีทั้งกาย วาจา และใจ ผู้มีความซื่อตรง เป็นผู้ที่มีศีลบริสุทธิ์ สร้างคุณงามความดีให้แก่ตนเอง ครอบครัว และสังคม เป็นที่ต้องการของผู้คน ครอบครัวและสังคม เป็นที่ยอมรับของสังคมหมู่มา ชีวิตจะมีแต่ความเจริญรุ่งเรือง เมื่อตายแล้วย่อมไปเสวยสุขบนสวรรค์ เป็นผู้ เห็นโทษในโลกแล้วพากัน ปฏิบัติดีจนเป็นผู้สิ้นอาสวะ ส่วนผู้ไม่มีศัลย้อมกระทำชั่ว คดโกงและทุจริตทุกรูปแบบได้ทุกเมื่อ อกุศลกรรมย่อมเกิดกับบุคคลผู้ไม่มี ศีล ดังนั้นรูปแบบการปลูกฝังความซื่อตรงตามหลักพระพุทธศาสนา นั้นมีความสำคัญต่อการพัฒนามนุษย์อย่างต่อเนื่องให้ดำเนินไปพร้อมๆ กันในทุกด้าน ทั้งด้านศีล สมาธิ ปัญญา และเพื่อให้ชีวิตสามารถดำเนินไปอย่างมีคุณค่า เกิดความสงบร่มเย็นแต่มวลมนุษยชาติ บังเกิดสันติสุขอย่างยั่งยืนตลอดไปด้วยการคิดดี พูดดี และทำดี

การปลูกฝังความซื่อตรงแนวพุทธแก่นักเรียนโรงเรียนทวีธาภิเศก

การวิจัยเรื่องนี้ผู้วิจัยนำหลักธรรมมาใช้เพื่อเป็นแนวทางในการปลูกฝังการประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้ซื่อตรง ให้นักเรียนเกิดความรู้ ความคิดเป็น แก่ปัญหาเป็น และกระทำตนเป็นผู้ประพฤติตรง ผู้วิจัยได้นำหลักธรรมที่เกื้อหนุนต่อไปนี้เป็นปลูกฝังความซื่อตรง ประกอบด้วย ๓ หลักด้วยกัน ได้แก่ ๑) หลักไตรสิกขา ๒) หลักกุศลกรรมบถ ๓) หลักหิริโอตตปปะ ดังนี้

๑) หลักไตรสิกขา เป็นหลักธรรมคำสอนสำหรับนำไปปลูกฝังความซื่อตรงแก่นักเรียน ในงานวิจัยนี้ ได้นำหลักการของไตรสิกขา ไปปลูกฝังเพื่อนำไปพัฒนาทั้งในส่วนกาย และวาจาให้สะอาด เป็นกระบวนการพัฒนาทางร่างกาย วาจา จิตใจและสติปัญญา สามารถฝึกฝน อบรมพัฒนาและปลูกฝังให้เจริญขึ้น ในส่วนเบื้องต้นที่จัดอยู่ในส่วนของศีล โดยใช้เป็นฐานของสมาธิเพื่อพัฒนาให้เกิดปัญญา จนถึงขั้นทำให้ชำระจิตใจ สามารถละความโลภ ความโกรธ ความหลง เป็นสัมมาทิฐิมีความเห็นที่ถูกต้องตรงตามความเป็นจริง เป็นการพัฒนาถึงขั้นปัญญา สำหรับการปลูกฝังความซื่อตรง

แก่นักเรียนด้วยหลักไตรสิกขา ก็คือการปลูกฝังการปฏิบัติประพฤติตรงในเรื่องของศีล สมาธิ และ ปัญญา นั่นเอง

ศีล : ปัจจัยที่เกื้อหนุนให้เกิดการปฏิบัติทางกาย วาจา ใจ

ศีล หมายถึง ความประพฤติดีทางกายและวาจา, การรักษากายและวาจาให้เรียบร้อย เป็นข้อปฏิบัติสำหรับควบคุมกายและวาจาให้ตั้งอยู่ในความดีงาม ผู้มีศีล ๕ บริสุทธิ์ โดยการรักษาศีลทั้ง ๕ ข้อ ให้บริสุทธิ์ ย่อมเป็นพื้นฐานทางจิตใจที่สำคัญที่จะส่งเสริมให้ก้าวหน้าขึ้นไปในการประพฤติชอบทางกายและวาจา ปฏิบัติตนเป็นคนดี รักษากายวาจาให้เรียบร้อย เป็นผู้ที่มีระเบียบวินัย ควบคุมตนให้ตั้งอยู่ในความไม่เบียดเบียนโดย ละเว้นความชั่วทั้งปวง จนมีการพัฒนาการเจริญสมาธิภาวนาให้สูงขึ้น จนเกิดปัญญา สามารถรู้เท่าทันความจริง ทำให้กิเลส ความโลภ ความโกรธ ความหลง เบาบางลง เมื่อไม่มีความโลภ โกรธ หลง ในจิตใจแล้วก็ย่อมก่อให้เกิดความไม่ย่อภาคได้ ไม่ลุ่มหลง ในสิ่งที่มีใช้ของตน มีความตรงไปตรงมา ไม่ลวงละโมภโลภมากอยากได้อะไรก็มีไม่สิ้นสุดจนต้องกระทำผิด คดโกงสิ่งของที่มีใช้ของตน จนก่อให้เกิดความไม่ซื่อตรงเกิดขึ้น

สมาธิ : ปัจจัยที่เกื้อหนุนให้เป็นผู้ที่มีจิตใจที่ดั่งงาม

สมาธิ คือจิตที่ตั้งมั่น แน่วแน่ นิ่ง เป็นจิตที่สงบ เป็นจิตที่บริสุทธิ์สมควรแก่การทำงาน สมาธิเป็นขบวนการฝึกอบรมจิตสำนึกเพื่อให้เกิดความเพียรชอบ การระลึกรู้ชอบและมีจิตสำนึกที่ชอบ เป็นขบวนการเพื่อให้จิตมีการพัฒนาความสำนึก เพื่อความสมดุลทั้งจิตและกาย

ปัญญา : ปัจจัยที่เกื้อหนุนให้เป็นผู้ที่มีความรู้ที่ดั่งงามและรู้ตามความเป็นจริง

ปัญญา หมายถึง การฝึกฝนอบรมทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจอันถูกต้องและสมบูรณ์ ถึงที่สุดในเรื่องทั้งปวง ฝึกฝนอบรมให้เกิดความเข้าใจ ให้เห็นแจ้งในสิ่งทั้งหลายตามที่เป็นจริง ผู้ที่ประพฤติดีปฏิบัติชอบเป็นผู้ที่มีศีล มีสมาธิ และปัญญา ย่อมแสดงออกอย่างตรงไปตรงมาทั้ง ทางกาย ทางวาจา และทางใจ

๒) หลักกุศลกรรมบถ ๑๐ เป็นหลักธรรม คำสอนที่สำคัญข้อหนึ่งในพระพุทธศาสนา เพราะเกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตของคนเรา เป็นการกระทำที่เป็นความดี อยู่บนพื้นฐานของการรู้จักข่มใจให้ไม่กระทำความชั่ว เป็นผู้ประพฤติดีทางกาย ทางวาจา และทางใจ ๑) การกระทำดีทางกาย (กายกรรม) ไม่เบียดเบียนชีวิต ร่างกายของผู้อื่น ไม่ทำความผิดต่อทรัพย์สินของผู้อื่น ไม่ทำความผิดต่อทรัพย์สินของผู้อื่น ไม่ทำความผิดทางเพศ เช่น ไม่นอกใจคู่ครองของตน ๒) การกระทำดีทางวาจา (วจีกรรม) ได้แก่ การพูดจริง ไม่พูดเท็จ ๓) การกระทำดีทางใจ (มโนกรรม) ได้แก่ ไม่คิดโลภอยากได้ทรัพย์สินของผู้อื่น ไม่คิดอาฆาตพยาบาทผู้อื่น

๓) หลักหิริโอตตปปะ เป็นหลักธรรมที่คอยเตือนใจเมื่อเราจะทำบาปให้เกิดความละอาย แก้อใจและความเกรงกลัวต่อผลของบาป ละอายแก้อใจในขณะที่กำลังจะทำชั่ว ทั้งทางกาย วาจา ใจ รู้สึกละอายใจไม่กล้าทำความชั่ว เกรงกลัวต่อบาปทุจริต คิดเห็นภัยที่เกิดจากการทำความชั่ว เป็นความรู้สึกเกรงกลัว ไม่อยากทำบาป เห็นบาปเป็นของสกปรกทำให้ใจของเราเศร้าหมอง

วิเคราะห์การปลูกฝังความซื่อตรงแนวพุทธแก่นักเรียนโรงเรียนทวีธาภิเศก

จากที่ได้ปลูกฝังความซื่อตรงแก่นักเรียนโรงเรียนทวีธาภิเศก มานี้ ผู้วิจัยได้ปลูกฝังความซื่อตรงร่วมกับโรงเรียน เช่น กิจกรรมการให้ความรู้เกี่ยวกับความซื่อตรง, จัดบอร์ดความรู้ความซื่อตรงเกี่ยวกับความซื่อตรงในห้องเรียน, การแสดงบทบาทสมมติผู้มีความซื่อตรงต่อผู้มีพระคุณด้วยชาดกเรื่อง มิตตวินทุกชาดก : ผู้เห็นกงจักรเป็นดอกบัว, เชิดชูเกียรติผู้นำ คนดี คนกล้า, เพื่อนดูแลเพื่อน, กิจกรรมตาสับปะรด, กิจกรรมของหายได้คืน, ทำสมาธิบ่อยๆ ให้พระสวดมนต์ แผ่เมตตาทั้งในกิจกรรมหน้าเสาธง ประชุมระดับชั้น และก่อนทำกิจกรรมการเรียนการสอนในและละคาบเรียนของรายวิชาคุณธรรมจริยธรรม และรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ในระดับชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ ๒ โดยผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและทดลองแบบเจาะลึกในนักเรียนชั้น ม. ๒/๑ ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวนี้ผู้วิจัยได้ปลูกฝังและฝึกฝนให้ผู้เรียนเป็นผู้ คิดแต่สิ่งดีๆ นึกคิดในทางที่ خوب เป็นผู้คิดอย่างรอบคอบว่าสิ่งนั้นดี มีประโยชน์กับตนเอง ดีกับผู้อื่น ดีกับสังคมและประเทศชาติ

เมื่อคิดอย่างดีอย่างรอบคอบแล้ว จึงค่อยพูดและลงมือทำ ฝึกเป็นผู้เห็นคุณค่าผู้อื่น ไม่คิดกระทำตนให้พ่อแม่ครู อาจารย์ เพื่อนฝูง โรงเรียน และสังคมต้องเดือดร้อน เพราะตนเอง เป็นผู้ประพฤติดนุกต้องตามครรลอง ครองธรรม รู้คุณ คนและตอบแทนคุณ ฝึกควบคุมวาจา ให้พูดดี พูดแต่ความจริง ไม่ด่า ไม่พูดคำหยาบ ไม่พูดโกหก หลอกลวง เสียตสี ใส่ร้ายป้ายสี พูดถูกกาลเทศะ ใครควรยกก่อนที่จะพูด พูดให้ถูกกาลเทศะ ถูกสถานที่ ถูกเวลา ต้องไม่ให้ตนเอนและผู้อื่นต้องเดือดร้อนและ เป็นทุกข์ด้วยคำพูดของเรา มีมารยาทในการพูดที่ดี ไม่พูดเพื่อเจ้า ไร้สาระ ส่งเสียรบกวนผู้อื่น

ฝึก ควบคุมกาย ให้ทำดี ต้องทำให้ได้ตามที่คิด ที่พูด คิดอย่างไรต้องทำให้ได้อย่างนั้น การกระทำของเรา ใครควรยกให้ดีกว่า ทำแล้วดี ต่อเพื่อน ดีต่อบุคคล คนอื่น ผลที่ได้ก็คือสังคมดีและมีความสุข เป็นผู้ หมั่นรักษา ศีล ๕ อยู่เป็นนิจ เป็นผู้มีระเบียบวินัย ประพฤติดนุกอย่าง ตรงไปตรงมา ดำเนินชีวิตอยู่ในสังคม ด้วยสติ พิจารณาไตร่ตรอง ดำเนินชีวิตอยู่บนความถูกต้อง มีสมาธิ ฝึกภาวนา ฝึกให้มีความมั่นคงทางจิตใจ จะได้ไม่หลงไหล ไปในอบายมุข มีความรู้คิด สามารถแยกแยะ รู้รับผิดชอบชั่วดี และไตร่ตรองถึงการกระทำว่าดีต่อเรา ดีต่อเพื่อน ดีต่อผู้อื่น ผู้ที่มีความซื่อตรงนั้นต้องลงมือประพฤติปฏิบัติตนแสดงออกให้เห็นเป็นที่ประจักษ์ ทั้งทางกาย และวาจา ใจ โดยการคิดดี พูดดี ทำดี การปลูกฝังความซื่อตรง แนวพุทธแก่นักเรียนโรงเรียนทวีธาภิเศก เพื่อมุ่งพัฒนาให้เป็นสังคมที่มีความซื่อตรง กล้าคิด กล้าพูด กล้าทำในสิ่งดีๆ เป็นสุภาพบุรุษทวิธาฯ เอื้ออาทรต่อกัน สังคมมีความสุข มีความมั่นคงทั้งทางร่างกาย จิตใจ และสังคม

จากการวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของกลุ่มในการตอบ แบบสอบถาม (questionnaire) จำนวนทั้งสิ้น ๕๐ ชุด พบว่า การปลูกฝังความซื่อตรงแนวพุทธแก่นักเรียนโรงเรียนทวีธาภิเศก ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีสถานะในครอบครัวโดยเป็นบุตรคนที่ ๑ คิดเป็นร้อยละ ๕๒.๐๐ มีอายุระหว่าง ๑๔ - ๑๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๖๖.๐๐ ปัจจุบันอาศัยอยู่กับมารดาบิดา คิดเป็นร้อยละ ๗๖.๐๐ นับถือศาสนาพุทธ คิดเป็นร้อยละ ๙๘.๐๐ ระดับการศึกษา ม.๒ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐๐ และผู้ปกครองประกอบอาชีพพนักงานบริษัท คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๙๓ มีความรู้ด้านความซื่อตรง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = ๔.๔๐$)

พฤติกรรมการปฏิบัติตนด้านความซื่อตรงของนักเรียน มีพฤติกรรมการปฏิบัติตนด้านความซื่อตรง โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.06$) ด้านศีล พบว่า มีพฤติกรรมการปฏิบัติตนด้านความซื่อตรงของนักเรียน ด้านศีล โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.93$) ด้านสมาธิ พบว่า มีพฤติกรรมการปฏิบัติตนด้านความซื่อตรงของนักเรียน ด้านสมาธิ โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.20$) ด้านปัญญา พบว่า มีพฤติกรรมการปฏิบัติตนด้านความซื่อตรงของนักเรียน ด้านปัญญา โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.24$)

ส่วน ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ แนวทางในการปลูกฝังพฤติกรรมการปฏิบัติตนด้านความซื่อตรงของนักเรียน กลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีความเข้าใจเรื่องความ ซื่อตรงในพระพุทธศาสนา ด้านปฏิบัติตามหลักศีล ๕ คือ ไม่ฆ่าสัตว์ ไม่ลักทรัพย์ ไม่ผิดลูกผิดเมียเขา ไม่พูดปด และไม่ดื่มของมึนเมา คิดเป็นร้อยละ ๓๐ รองลงมา ความซื่อตรง คือการไม่ทำผิดศีลข้อ ๔ โดยไม่พูดปด ไม่พูดเท็จ ไม่โกงผู้อื่น ความตรงไปตรงมา ไม่มีอคติ ทำด้วยความจริงใจ ไม่ทำเพราะตัวเองได้ประโยชน์ถึงความจริงมาอย่างแรกเสมอ คิดเป็นร้อยละ ๒๔ .๐๐ และถ้าไม่ซื่อตรงต่อตนเอง ไม่สามารถที่จะซื่อตรงกับผู้อื่นได้ ไม่สามารถทำให้ใครเชื่อถือไว้ใจ และเคารพได้ ความซื่อตรงจะทำให้คนๆ นั้นเป็นคนที่ดีได้ สามารถนำความสุขมาให้แก่ตนเอง เพื่อนฝูง ครอบครัว ครูบาอาจารย์ และพ่อแม่ได้ คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๐๐ และส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการปฏิบัติตนด้านความซื่อตรงมีความซื่อตรงอยู่มาก แต่ก็มีบางส่วนที่ชอบคดโกง หากปลูกจิตสำนึกให้กับคนเหล่านี้ได้ จะทำให้โรงเรียนเรียบร้อยมากขึ้น ไม่มีการคดโกง และความซื่อตรงของแต่ละคนไม่เท่ากัน แม้จะมีทั้งคนดีและไม่ดี แต่ทุกคนก็พร้อมที่จะร่วมกันเพื่อพัฒนาโรงเรียน รองลงมา นักเรียนส่วนใหญ่ มีหลากหลายพฤติกรรม ทำถูกกฎระเบียบของโรงเรียนถือว่าการปฏิบัติตนด้านความซื่อตรงอย่างหนึ่ง และมีความซื่อตรง ทั้ง ๓ ทาง เช่น ทางกาย ทางวาจา ทางจิตใจ ทั้งต่อหน้าและลับหลัง คือ ไม่นินทาผู้อื่น เช่น ครูอาจารย์ เพื่อนร่วมห้องเรียน ไม่ขโมยของผู้อื่นในโรงเรียน มีความจริงใจต่อกันและกันอยู่เสมอ นักเรียนโรงเรียนทวีธาภิเศก ส่วนมากมีความซื่อตรงต่อเพื่อนและคุณครูที่สอน ทั้งนี้คุณครูมีความซื่อตรงต่อนักเรียนให้วิชาความรู้อย่างเต็มความสามารถ คณะผู้บริหารมีความซื่อตรงต่อคณะครูผู้สอนและนักเรียน บริหารโรงเรียนด้วยความซื่อสัตย์ เนื่องมาจากทุกตอนเช้าทางโรงเรียนได้มีการจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา คือการสวดมนต์ มีการนั่งสมาธิ และนักเรียนมีความซื่อตรง เมื่อพบเจอสิ่งของที่ไม่ใช่ของตนเอง มักจะนำไปให้ครูหรือฝ่ายประชาสัมพันธ์ประกาศให้ และพูดจาซื่อตรงเป็นความจริง มีความเคารพผู้ที่มีอายุมากกว่า

๕.๒ ข้อเสนอแนะ

๕.๒.๑ ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

๑. ผู้บริหารและอาจารย์ ควรจะต้องร่วมมือกันวางแผนจัดการเรียนการสอนและจัดกิจกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาและปลูกฝังความซื่อตรงของนักเรียนให้มีพฤติกรรมการปฏิบัติตนที่สูงยิ่งขึ้นไป

๒. โรงเรียนควรจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้การสอนหรือกิจกรรมเสริมหลักสูตร ที่เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออกในด้านต่างๆ เกี่ยวกับกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา เช่น การไหว้พระ สวดมนต์ เจริญสมาธิและปัญญาในคาบเรียนวิชาคุณธรรมจริยธรรม และทำสมาธิก่อนเรียนในรายวิชาต่างๆ ในทุกๆ ระดับชั้นปี ตลอดจนการทำกิจกรรมของโรงเรียนในทุกๆ กิจกรรม ฯลฯ เพราะการจัดกิจกรรม เหล่านี้ จะช่วยพัฒนาและปลูกฝังพฤติกรรม การปฏิบัติตนด้านความซื่อตรง ของนักเรียนได้เป็นอย่างดี ซึ่งจะส่งผลไปถึงการพัฒนาพฤติกรรมด้านอื่นๆ ของนักเรียนด้วยเช่นกัน เช่น ความอดทน ความรับผิดชอบ ความมีวินัย ความสามัคคี และความเสียสละ

๓. ต้องมีการประชาสัมพันธ์ถึงผู้ปกครองขอความร่วมมือให้ช่วย กันพัฒนาและปลูกฝังพฤติกรรม การปฏิบัติตนด้านความซื่อตรง ของนักเรียนอีกทางหนึ่งด้วย เช่น ในวันประชุมผู้ปกครอง นอกจากมีกิจกรรมไหว้พระ สวดมนต์แล้ว ให้เชิญชวนผู้ปกครองร่วมกันกำหนดจิตเจริญสมาธิเจริญปัญญาพร้อมกับคณะครูอาจารย์ และแนะนำให้ผู้ปกครองนำกิจกรรมนี้ไปสอน แนะนำ ทำให้ดูแลลูกๆ ในยามที่ทำการกิจกรรมร่วมกันที่บ้าน

๕.๒.๒ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑. ควรมีการศึกษารูปแบบการปลูกฝังพฤติกรรม การปฏิบัติตนเชิงจริยธรรมในด้านอื่นๆ เช่น ความรับผิดชอบ ความมีวินัย ความสามัคคี ความอดทน ความเสียสละ และความพอเพียง การที่สังคม ครอบครัว ชุมชนเข้มแข็ง ประเทศชาติมั่นคง จะต้องมีการพัฒนา โดยเน้นให้คนมีความสุข มีศีลธรรม มีการศึกษา มีจิตสำนึก ต่อความรับผิดชอบ ต่อสังคม มีระเบียบวินัย เห็นคุณค่าของศาสนา ในการพัฒนา “คน” เพื่อให้มีความซื่อตรง ทุกฝ่ายตั้งแต่ ครอบครัว โรงเรียน ชุมชน สื่อมวลชน ตลอดจนผู้บริหารทุกฝ่าย ทุกระดับต้องเป็นแกนและตัวจักรสำคัญ โดยเฉพาะผู้บริหารในระดับใดๆ จะต้องเห็นคุณค่าของตน ต้องเสริมสร้างพัฒนาตนเอง และเอื้ออำนวยในการพัฒนาบุคลากรในความรับผิดชอบ รวมทั้งเยาวชนที่ผู้บริหารนั้นๆ มีส่วนเกี่ยวข้องให้บุคคลเหล่านั้นเป็นคนเก่งและคนดี ซื่อตรง เพื่อจะได้ดำรงชีวิตในสังคมที่กำลังเปลี่ยนแปลงอย่างมีความสุข สามารถช่วยสร้างสรรค์สังคมได้ ผู้บริหารต้องตระหนักในบทบาทของตนเองในฐานะผู้นำ เป็นแบบอย่าง เป็นแกนนำสำคัญในการจะเป็นแรงจูงใจ กระตุ้นให้บุคลากรในความดูแลรับผิดชอบเป็นบุคคลที่เป็นทั้งคนเก่งและคนดี เพื่อจะช่วยพยุงจรรโลงสังคมไทยให้พ้นจากสภาวะวิกฤติ

๒. พ่อแม่ ต้องตระหนักในการเป็นต้นแบบให้ลูกและปรับปรุงวิธีการสอนลูกให้มีประสิทธิภาพ การพัฒนาระบบการจัดการศึกษา ที่เน้นการเรียนรู้จากแบบอย่าง ปรับวิธีการสร้างนิสัยที่ดีด้วยการสร้างต้นแบบที่ดีให้เด็ก การพัฒนากระบวนการปลูกฝังคุณธรรมความซื่อตรงในสังคมไทยนั้น ผู้ใหญ่ต้องมีความตระหนักในการเป็นต้นแบบที่ดีให้แก่เด็กและเยาวชน และมีความตระหนักในการป้องกันต้นแบบที่ไม่ดี (คนชั่วโกง) ให้ห่างจากเด็ก ถึงเวลาแล้วที่สังคมไทยจะต้องหันกลับมาตระหนักในเรื่องเหล่านี้อย่างจริงจัง ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่เกิดจากการเห็นแบบอย่าง การหล่อหลอมนิสัยหรือบุคลิกภาพ การพัฒนาด้านคุณธรรมความซื่อตรง

๓. สถานศึกษาจะต้องปรับปรุงหลักสูตรโดยบรรจุเนื้อหาวิชาด้านคุณธรรมจริยธรรมลงในหลักสูตรให้มากขึ้น นิมนต์พระภิกษุมาช่วยสอน อบรมให้ความรู้ด้านคุณธรรม ความซื่อตรงตาม

หลักศาสนา ครูผู้สอนจะต้องมีความรู้ด้านการบูรณาการคุณธรรมจริยธรรมเข้ากับเนื้อหาวิชาหลัก และจะต้องนำพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมมาเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินผลรายวิชาด้วย โรงเรียนอาจจัด การเรียนการสอน นอกสถานที่ โดยใช้วัดเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ โรงเรียนและวัด ร่วมกันจัดโครงการอบรมคุณธรรมจริยธรรมอย่างต่อเนื่อง สื่อมวลชนต้องนำเสนอข้อมูลหรือเผยแพร่ ข่าวสารด้านคุณธรรมจริยธรรมให้เหมาะสมกับเยาวชน

๔. รัฐจะต้องให้ความสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมอย่างจริงจัง โดยกำหนดเป็นนโยบายหลักของชาติ และจัดสรรงบประมาณสนับสนุนแก่ หน่วยงานต่างๆ ให้มากขึ้น เพื่อส่งเสริมการจัดกิจกรรม การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้านคุณธรรม จริยธรรมแก่เยาวชนอย่างจริงจัง

๕.๒.๓ ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

๑. ศึกษาการปลูกฝังความซื่อตรงแนวพุทธแก่นักเรียนในช่วงชั้นอื่นๆ
๒. ศึกษา การปลูกฝังความซื่อตรงแนวพุทธแก่นักเรียน ใน ช่วงชั้นอื่นๆ
ทุกระดับชั้นเรียน กรณีศึกษาโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร และส่วนภูมิภาค
๓. ศึกษาเปรียบเทียบ การปลูกฝังความซื่อตรงแนวพุทธแก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ตอนต้นกับตอนปลายทุกระดับชั้นเรียน กรณีศึกษาโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร